

ПРОГРАМОВІ ВИМОГИ З РИМСЬКОГО ПРИВАТНОГО ПРАВА

Розробник – О. М. Каленюк

Змістовий модуль 1.

Поняття, система, джерела римського приватного права, сімейні правовідносини

Тема 1. Предмет та система римського приватного права

1. Поняття римського приватного права.
2. Поняття римського приватного права.
3. Різниця між приватним і публічним правом.
4. Основні системи римського приватного права (jus civile – приватне право, jus gentium – право народів, jus pretorium – преторське право).
5. Процес поступового зближення і злиття цих систем.
6. Історичне значення римського права.
7. Українська юридична література з питань римського приватного права.

Тема 2. Джерела римського права

8. Склад джерел римського приватного права до поч. I ст. н.е.
9. Право приватне і право преторське.
10. Римські магістрати і значення їх едиктів для вироблення нової системи права.
11. Кодифікація едиктів.
12. Діяльність юристів.
13. Форми їх діяльності.
14. Значення римської юриспруденції для формування і розвитку права.
15. Види літературних творів римських юристів.
16. Постанови народних зборів.
17. Імператорські конституції.
18. Кодифікація Юстиніана.

19. Інституції, їх зміст і система.
20. Дигести, їх склад та зміст.
21. Новели.

Тема 3. Суб'єкти цивільного права

22. Поняття особи.
23. Основні ознаки суб'єкта права.
24. Поняття, зміст та умови повної правоздатності.
25. Втрата та обмеження правоздатності в Римі.
26. Поняття і зміст дієздатності.
27. Причина і форми обмеження дієздатності фізичних осіб у Римі.
28. Повне позбавлення честі і приниження честі.
29. Правове становище різних категорій осіб.
30. Правове становище римських громадян.
31. Правове положення рабів.
32. Пекулій як форма експлуатації рабів.
33. Способи встановлення і припинення рабства.
34. Поняття юридичної особи.
35. Підстави виникнення та припинення юридичних осіб.

Тема 4. Захист суб'єктивного права

36. Поняття здійснення права.
37. Поняття і класифікація римських позовів.
38. Захист і заперечення проти позовів.
39. Особливі засоби преторського захисту.
40. Форми захисту суб'єктивних прав.
41. Позовна давність.

Тема 5. Сімейні правовідносини

42. Поняття сім'ї.
43. Агнатське і когнатське споріднення.
44. Шлюб та його види (законний римський шлюб і шлюб, що укладався між переґрінами та іншими вільними, які не мали права вступати до римського законного шлюбу).
45. Римський законний шлюб, його види.
46. Поняття конкубінату.
47. Умови вступу в шлюб.
48. Укладення та припинення шлюбу.
49. Причини розлучення.
50. Особисті і майнові відносини подружжя.
51. Інститут приданого.
52. Інститут дарування з боку чоловіка.
53. Зміст батьківської влади.
54. Відносини батька і дітей.
55. Відносини між матір'ю та дітьми.
56. Аналіз правового положення дітей.
57. Узаконення та всиновлення.
58. Припинення батьківської влади.
59. Емансипація.

Змістовий модуль II.

Право власності за римським приватним правом,

загальне вчення про зобов'язання і договори, спадкове право.

Тема 6. Речі як об'єкти права

60. Поняття і система речових прав.
61. Поняття і класифікація речей.
62. Манципні і неманципні речі.

- 63. Рухомі і нерухомі речі.
- 64. Споживні і неспоживні речі.
- 65. Подільні і неподільні речі.

Тема 7. Власність

- 66. Поняття власності.
- 67. Зміст і поняття права власності, його види.
- 68. Право володіння.
- 69. Право користування.
- 70. Право розпорядження.
- 71. Способи набуття права власності.
- 72. Втрата і захист права власності.

Тема 8. Зобов'язальне право

- 73. Характеристика зобов'язального права.
- 74. Поняття зобов'язання, зміст, види.
- 75. Підстави виникнення зобов'язань.
- 76. Сторони в зобов'язанні, зміна сторін у зобов'язанні.
- 77. Виконання зобов'язань.
- 78. Наслідки невиконання зобов'язань.
- 79. Засоби забезпечення виконання зобов'язання.
- 80. Договір.
- 81. Види договорів.
- 82. Умови дійсності договорів.
- 83. Укладення договору і представництво.

Тема 9. Договори як джерела зобов'язань

- 84. Вербальні договори.
- 85. Стипуляція.
- 86. Порядок укладення та зміст.
- 87. Літеральні договори.

88. Реальні договори.
89. Позика і позичка.
90. Позика, як найдавніший вид реальних договорів.
91. Поняття та різновиди договору схову.
92. Секвестр, або секвестрація, як особливий вид поклажі.
93. Договір застави.
94. Консенсуальні договори.
95. Договір купівлі-продажу.
96. Права і обов'язки сторін.
97. Договір майнового найму.
98. Права та обов'язки наймодавця та наймача.
99. Договір підряду.
100. Договір доручення.
101. Договір товариства, як консенсуальний контракт.
102. Безіменні контракти (договори міни та оціночний договір).
103. Пакти та їх види.

Тема 10. Зобов'язання ніби з договорів

104. Загальне поняття зобов'язання як би із договору.
105. Ведення чужих справ без доручення.
106. Підстави виникнення зобов'язань.
107. Сторони в зобов'язанні, зміна сторін у зобов'язанні.
108. Виконання зобов'язань.
109. Наслідки невиконання зобов'язань.
110. Засоби забезпечення зобов'язань.
111. Ведення чужих справ без доручення, необхідні елементи та правові наслідки.
112. Зобов'язання, що виникають із необґрунтованого збагачення.
113. Позов про повернення майнового представлення.
114. Позов про повернення краденого.

115. Позов про повернення одержаного несправедливо чи за неправильною підставою.

Тема 11. Деліктні зобов'язання

116. Поняття та суть делікту, тобто зобов'язань що виникають з цивільних правопорушень.
117. Характер відповідальності, що виникає як би з деліктів.
118. Обсяг відповідальності.
119. Особиста образа.
120. Крадіжка – як будь-яке протиправне і корисливе посягання на чужий майновий інтерес.
121. Неправомірне пошкодження та знищення чужого майна.
122. Загальне поняття і види зобов'язань як би із приватних деліктів.

Тема 12. Спадкове право

123. Основні етапи розвитку римського спадкового права.
124. Спадкування за давнім цивільним правом.
125. Спадкування за преторським едиктом.
126. Спадкування за імператорськими законами.
127. Спадкування в праві Юстиніана.
128. Поняття спадкування та основні його види.
129. Сторони в договорі спадкування.
130. Спадкування по заповіту.
131. Поняття та суть заповіту.
132. Порядок оформлення заповіту.
133. Обов'язкова частка.
134. Спадкування за законом.
135. Послідовність спадкування за законом.
136. Поняття та значення відкриття спадщини.
137. Прийняття спадщини.
138. Порядок прийняття спадщини.